

Előfizetési árak:
 Egyszerre 8 kor., félre 4 kor.,
 negyedéven 2 korona.
 Egyen száma ára 16 fillér,
 hirdetések másra kelt árak szerint.
 A lap megjelenik minden oad-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adódnak.
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek az előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk, a „Közérdek” f. é. november hó 1-én hetedik évfolyamának negyedik negyedébe lépett s amely szerényen és öntudatosan tekinthet vissza múltjára, ép oly szerényen és bizalommal tekint a jövőbe.

Két kötelességet vállalt a múltban magára s ezt a két kötelességet lelkiismeretesen fogja a jövőben is teljesíteni.

E két kötelesség: **a tárgyilagos igazság s a valódi szabadelvűség hirdetése.**

Két ezél tüzött ki maga számára a múltban s e két ezélnek az elérésére szenteli minden erejét a jövőben is.

E két ezél: **a község és a társadalom egészséges fejlődésének azelőmozdítása.**

E két kötelességet teljesítve, e két ezél felé törekedve, a „Közérdek” mindenkor és mindenki felé szemben megtartotta a jó ízlésnek, a tapintatnak s az irodalmi műveltségnek a hangját, s ezt a jövőben sem fogja megváltoztatni. Eppen azért *Ujpest lakosainak csak olyan érdekeiért emeli fel szavát, amelyek jogosak méltányosak s a közjó érdekébe nem ütköznek; s éppen azért a kellő értékre szállít le minden jogos igényt, minden ünnepek sugallta ténylekedést s igaztalan eljárást!*

A „Közérdek” tehát csak azon polgártársaknak a támogatására számít, kik az igazságnak és a valódi szabadelvűségnek, a műveltségnek és a valódi testvériségnek a barátjai és hívei. Ezek támogatását és pártfogását kérjük ez alkalommal is midőn új előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára:

egy évre ... .. 8 kor.,
 fél évre ... .. 4 kor.,
 három hónapra ... .. 2 kor.,

mely összeg a lap kiadóhivatalába, **Fuchs Antal** könyvnyomdájába, *Ujpest, István-utca 9. szám* küldendő.

Hazafias tisztelettel:

a „Közérdek” szerk.- és kiadóhivatala.

Magyar remekírók.*

II.

Forgatván ezt a díszes kiállítású öt kötetet, lépten-nyomon érezzük benne a magyar észjárást, a nemzeti szellem lüktetését. Eszünkbe jut az az idő, — ahogyan félszáz év előtről szólunk! — amikor a magyar irodalom egy évi termése befért egy kis zsebkönyvbe, mikor egy-egy könyvnek a megjelenése esemény volt és Berzsenyi, Kazinczy, Kisfaludy, sőt Vörösmarthy művei is, a nyomtatási költségek miatt, csak nagy nehézséggel láthattak napvilágot. Mindez — csak volt! Azóta nagyot fordult a világ: — s a „Magyar Remekírók” ez újabb öt kötetét forgatva, ujjongó örömmel kiáltunk föl Széchenyivel: — „Élünk még! nem vagyunk holt nemzetnek szerencsétlen, rothadt tagjai, nem „Élő szobor”. leirhatatlan kinok között!”

Ugy van, élünk: — „annyi szív nem hiába ontá vért”: — s ha az uttoró nagyok, kik e szellemi virágzás termékeny magvait elhintették, föltámadva láthatnák a terebélyes fát, mely a esőpp kis műstárgyból, az ő munkásságukból sarjadt, bizonyára boldogok lennének, hogy nem éltek hiába!

Nagyobb hatása, több érdeme aligha volt költőnek irodalmunkban, mint *Vörösmarthy Mihály*-nak. Talán azért, mert e nemzetnek nem volt nagyobb költője ő előtt. Honának, nemzetének lángoló szeretete avatta költővé; hazafias lelkesedése

*Második sorozat: Arany János munkái II. köt. — Vörösmarthy Mihály munkái II. köt. Széchenyi Ede színművei I. köt. Reiczky Gyula összes költeményei. Kossuth Lajos válogatott munkái. Megjelent a *Franklin-Társulat* kiadásában, Budapest, IX. ker., Egyetem-utca 4. sz.

hatalmas folyóként áradt szerte verseiben s előtötte az egész hazát: palotákat és viskókat egyaránt. Oly eszmékért lelkesült, oly érzéshez szállt mindig, a melyek az egész nemzet eszméi és érzései voltak, s dalára milliók szíve dobogott hevesebben. Ezért volt és maradt Vörösmarthy a legnépszerűbb költőnk: s ha korunk ítélése némileg változott is felőle, ez csak a közvélemény átalakulása volt annyiban, hogy — a mi előbb népszerűség vala, ma már dicsőségévé vált. S hogy ez így van, mutatja a Vörösmarthy-szobor mozgalma; de még ennél is jobban mutatja az, hogy nincs ember Magyarországon, a kinek, ha Vörösmarthy nevét hallja, rögtön eszébe ne jutna a nagy költőnek egy, két, öt, tíz örökbeesű alkotása...

A mit Vörösmarthy lángoló hazaszeretete a múltban keresett: — a nemzeti dicsőséget: — *Arany János* már meg is érte. Amannak nem adatott meg látnia, megérnie az alkotmányos erőt, de Arany János túlélt az abszolutizmust, együtt örült a nemzettel, mely annyi küzdelem után végre megkapta alkotmányos szabadságát, s műveltségben, szellemi nagyságban csaknem ép oly magasra emelkedett, mint hajdan, századokkal előbb, a harezí dicsőségben. S bár az ő lelke is vissza-visszaszállt, hogy a szebb múltban keressen vigasztalást: — hamar esillapodott mégis, mert megnyugtatta a jelen, s még inkább a jövő, mely meghozta a nemzet becsületes törekvéseinek, munkásságának jutalmát. Így lett Aranyból, a Toldy írójából, szubjektív költő, a ki, mint ő maga mondja e mostani kötethez esatolt előszavában, — „egyes lírai sóhajokba tördelte szét fájó lelkét”. Így születtek meg a *balladák*, a *Bolond Istók*, a *Vojtina levelei és ars poeticája*, a *Tasso- és Ariosto-fordítások*, me-

példát látunk erre nézve Amerikában, de Európában is, itt azonban jobbra parasztoknál; bár ezeknél igen gyakori az egyszerű életmód megtartása akkor is, hallassan szerzik vagyonukat.

Azoknál, a kik *erkölcsi okokból takarékoskodnak*, voltaképpen nem takarékos az igazi ezél, hanem a mértékletesség. Ez elsőben a keresztényeknél jelentkezett, a kik a római világ legféltetlenebb pazarlásának idején léptek föl mértékletességet hirdető igéikkel. Idők folyamán aztán megszűnt a takarékoságnak ez a fajtája mint kizárólagos keresztényi erény, sőt később egészen megszűnt. Ma már csak a kvékerek és a herrenhutterek őrzik, mint vallási hagyományt.

Az *üszlőnszerű takarékoság* kevésbbé tiszteletreméltó az említett takarékosági okoknál. A ki ösztönből takarékoskodik, annál a gyűjtési szenvedély az igazi rugó. Erkölesei motívumok itt hiányzanak. Az ilyen ember élete nem lehet tartalmas, szép és harmónikus, de még áldásos sem. Onkéntes nyomorgásban eltöltött életének befejezése után nevető vagy telhetetlen örökösöket hagy hátra, a kik harezot kezdenek esetleg esupán néhány száz forint különbségért, s a harez hevében készek a bolond örökagyót, vagy egymást megrágalmazni, hamisan esküdni, hamis tanukat szerezni, bérnyilkosokkal dolgozni, a mint arra elég sok példát látunk a mindennapi életben.

Legbőleesebben és legnemesebben cselekszenek azok, a kik azért takarékoskodnak, hogy

nyugodtan nézhessenek a jövőjük elé. Csakhogy ahhoz, hogy valaki ebből az okból takarékoskodjon, az kell, hogy meg tudja festeni lelkében egy esőndes és nyugodt jövőndő képét. Es ez csak megállapodott, gondolkodó embernek adatott meg.

Vannak ezeken kívül külső befolyások is, a melyek a takarékosági hajlandóságot fokozhatják, vagy csökkenthetik. Kétségtelen például, hogy a foglalkozásnak is van ilyenmő hatása az emberre. Olyan emberek, a kiknek nincs meghatározott jövedelmük, (börzejátékosok, versenyzőtulajdonosok, pénzügyőrök, különféle közvetítők), nem takarékoskodnak, legalább nem olyan rendszeresen, mint teszem azt a hivatalnok, kereskedő, tanár, stb. De befolyásolja a takarékoskodást az ország külső és belső állapota is. Olyan időben, mikor az országot belül folynak komoly zavargások, lázadások, sokkal kisebb mértékű a takarékoskodás, mint teljes béke idejében.

Azt mondja a történelem, hogy a népek életmódja bizonyos mértékben az uralkodó életmódjához igazodik. Tehát az uralkodótól is függ, hogy takarékoskodik-e nép, vagy elveri mindenét? Es azt is elárulja a történelem, hogy Nagy Frigyes, I. Frigyes Vilmos és két Lajos (XIV. és XV.) életmódja nemcsak az országukat sodorta gazdasági válságba, hanem a példájukat követő nép millióit is.

Európában a francziák, hollandusok, poroszok s az angol arisztokrácia és közép-

TARCZA.

A takarékoság.

Érdekes és igen tanulságos könyv jelent meg nem rég egy német nemzetgazdasági és statisztikai gyűjteményes vállalatban. A mű szerzője Manteuffel Károly dr., s a takarékoságról szól, olyan tárgyról, melylyel nem lehet elég sokat foglalkozni, s a mely azonkívül nálunk aktuális is valamennyire.

A szerző, a ki egyébként a jénai egyetem tanára, elsőbbsen is a takarékoság fogalmát állapítja meg, még pedig igen röviden: „takarékoskodni annyit tesz, hogy a fogyasztás korlátozásával a vagyont fokozzuk”. Ezek után a takarékoság motívumairól való elméletével ismertet meg bennünket; ettől kezdve a könyv tele van angol és német nemzetgazdasági munkákból vett idézetekkel, a melyek tanulságosak ugyan, de nem domborodik ki belőlük a recipiáló író fölfogása és egyénisége. Ez azonban ne bántson bennünket. Ismerkedjünk meg e helyett a könyv tartalmával.

A takarékoság motívumai közt első helyen az *önkéntelen takarékoság* említi a szerző. Hirtelen meggazdagodott emberek például nem tudnak a megváltozott anyagi helyzetükhöz illően élni, hanem megmaradnak szokott, egyszerű életmódjukban. Sok

lyek mind e második kötetben vannak összegyűjtve.

A harmadik kötet, mit ez a sorozat ad, *Szigligeti Fde* válogatott színműveinek első kötete. Dráma-irodalmunk e mesteréről remek emlékbeszédet mondott *Gyulai Pál* (Beszédeinek I. kötetében, 133—158. lap), s ez a beszéd, mely irodalmunk egyik legbecesebb monografiája, fölment bennünket Szigligeti írói érdemeinek bővebb méltatása alól. Szigligeti a színpadon nőtt fel íróvá és negyven évig művelte drámairodalmunkat, melyet száznál több darabbal ajándékozott meg. Ezek közt sok a gyöngébb alkotás: de az a négy darab (*Szökött katona, Lelencz, Fény árnyai, Trónkereső*), melyet *Bayér József* e kötetbe szorított és jeles bevezetéssel is megtoldott, legszebb darabjai Szigligetinek. A népszínművet „ő szülte újjá és magyarrá”: — s ha tovább él és talál zeneszerzőt, talán megalapítja, a mit kezdett: a magyar operettet is. S ha ez sikerül, talán ugy háttérbe szoríthatta volna a francia operettet, mint egykor a német bohózatot s új fejlődést indíthatott volna.

A negyedik kötetben *Kossuth Lajos* válogatott munkáit kapjuk. Életrajzírója *Kossuth Ferencz*, fölülte dicséretesen eszelekedett, midőn a nagy hontalant nemesak mint politikust, hanem mint igen jeles természetudóst is bemutatta e kötet szűk kereteiben. Egész sor tudományos értekezést, tanulmányt közöl (Az aggteleki barlang, mint őskori temető, Levél Herman Ottónak, stb.), melyek széles tudása teljében tüntetik föl e fíradhatalan gondolatóriást, a kinek száműzetésében, a politika ezer ármányai közt is volt ideje, hogy e nehéz elvont tudománnyal foglalkozhassék. Valóban igazza van a történetíróknak, mikor az mondja róla: — „Nagy lett volna ő mindenképpen, akkor is, ha az ország és a politika nyugodtabb, szilárdabb állapotja a tudományos szemlélődésre és kutatásra kárhuztatja vala.”

Az ötödik kötet hatalmas lírai egyéniség megnyilatkozása. *Reviczky Gyula* összes költeményeit olvassuk benne, *Koröda Pál* megleghangu bevezetésével, melynek közvetlen hangja ugy a szívünkhöz férközik lassankint, hogy valósággal érezzük baráti fájdalma szuggetív hatását. A vastag kötet fölülte érdekes és változatos tartalma. *Reviczky* lelkülete „mint érzékeny művészi mérleg” sok érzés és benyomás iránt volt fogékony s ezeket mind eldalolta, de költé-

osztály mutatja meg, hogy milyen nagy gazdasági erőt ad a takarékoság. Franciaországban az állami papíroknak igen tekintélyes része egyszerű és nem is éppen vagyonos polgárok kezébe van, különben pedig idegen kezekbe jutna; a hollandus munkások földet, házat s így nagy erkölcsi és anyagi függetlenséget szereznek ugyanannyi keresetből, a mennyiből az angol munkás csak éppen elégedél; Poroszországban 1871-től 1894-ig másfél millióról hetedfél millióra emelkedett a takarékpénztári betevők száma a 373 márkára átlagos betétösszeg pedig 601 márkára; Angolországban az arisztokrácia és a középosztály 1844-től 1848-ig 134 és fél millió fontot takarított meg vasutépítési célra. Ezzel szemben az angol munkásnak semmi hajlandósága sines a takarékosághoz s egy statisztikus számítása szerint abból a pénzből, a mit az angol munkások egy esztendő alatt elisznak, ötszáz gyári vállalatot, bányát vagy más nagy vállalatot lehetne alapítani, vagy félmillió láncz termőföldet vásárolni, a melyen ötvenezer család boldogan élhetne két keze munkájából.

A takarékos emberre nem áll az, a mi a költőre, hogy *non fit, sed nascitur*. Takarékosnak ma nem születik az ember, hanem nevelni kell azzá. A régi görögöknél törvénnyel kényszerítették a népet takarékosagra: e törvény szerint tilos volt a juhot ellés előtt megölni, sőt a gyajpuját is le kelfett nyírni még életében. Angliában

szetének igazi jellegét azok a versek adják meg, melyek a fájdalom és szomorúság megtisztító és megdicsőítő erejéről, az élvezetek hiábavalóságáról, a megbékélt türelméről, a megbocsátásról és részvétéről szólnak. Ezeket az őrzelmeket, vagy ha jobban tetszik, hangulatokat, dús gazdag válogatossággal, nagy színpompával és édes zenével öntötte dalokba: — s így lett *Reviczky* a modern pesszimizmus első nagy, igazi magyar költője . . .

Ime, ezt az öt kötetet kaptuk a „*Magyar Remekírók*” második sorozatában, mely a *Franklin-Társulat* hagyományos jó ízlésének megfelelően, méltó keretet és foglalatot kapott abban a modern köntösben, melyben hódító útjára indul. Pompás díszszel ékesített kötetek ezek: kedvesek az amateurnek, tetszetősek az ezemnek, de egyszerűesmind könnyen forgathatók és jól is olvashatók. — az lévén a kiadó-társulat célja, hogy a közönség olvassa és ne könyvespózeaira állítsa, mint diszes, de hasznavehetetlen ékességet. Merített papírosra tiszta fehér, famentes; nem fényes, hogy a szemet ne rontsa, hanem bordázott és szemcsés: az ódon kézi gyártmány sikerült utánzata; betűinek finom, szokatlan metszőse művészies, a sötétkék nyomás pedig enyhíti az ellentétet a fekete betűk s a fehér papíros közt, nem fírasztja a szemet. Egy szóval: ugy tartalom, mint külső alak tekintetében ez a legbecesebb irodalmi kiadvány, mely ujabban a magyar könyvpiaiczra került. S ha még megemlítjük, hogy az ötvenöt kötet ára 230 korona, s ez az összeg havi 3 koronás részletekben is törleszthető, — mindent elmondottunk, amivel e derék, monumentális vállalatot a könyvbarátok pártfogásába ajánlani kötelességünk volt

A bérmlás-ünnepélye.

Oktober 12-én

A római katolikus egyháztanács és a község előljárósága közös erővel igyekeztek a bérmlás ünnepélyének és gróf *Csáky Károly* püspök fogadásának a fényét emelni. Sajnos ez alkalommal is bevált az a közmondás: „Ember tervez: Isten végez.”

Az ünnepély külső fényét a gazdag zászlódiszt, a kivonult iskolásgyermek s a közönség éljenzéseit, a plébánia előtti fogadtatást, az ünnepélyes bevonulást a templomba: csaknem teljesen elmosta a szakadó eső.

és Franciaországban tgen elterjedt szokás, hogy a szülők és rokonok a családtagoknak a gazdák meg a cselédeknek takarékpénztári könyvet adnak másnemű alkalmi ajándék helyett.

Nagyon elterjedt intézmény Németországban, Franciaországban és Belgiumban az iskolai takarékpénztár, a takarékosagra való nevelés leghatásosabb eszköze. Németországban 1895-ben 1728 iskolai takarékpénztárnak 227.442 betevője volt, Franciaországban 1896-ban 24.000 takarékpénztárnak 440.188 betevője tizenhárom millió frank betétösszeggel, Belgiumban pedig ötezerháromezer iskolai takarékpénztár kétszáznegyvenezer betevővel. Nálunk ezt az intézményt még nem honosították meg, legalább a nyilvánosság nem tud felőlük. Pedig nekünk elég okunk volna arra, hogy minden ezélszerű eszközzel takarékosagra neveljük az egymást követő nemzedéket.

A postatakarékpénztár ugyan szintén elég alkalmas eszköz erre, hanem valami szarvas hibájának kell lenni, hogy nem tud nagyobb tért hódítani. Vagy talán nem benne, hanem az embereken van a hiba.

Mantenuffel dr. könyve igen becses és érdemes vele közelebből megismerkedni. Nem moralizál benne egy sornyt sem, tisztán tudományosan írta meg. Csak a végén van egy kis naívság: azt kívánja az asszonyoktól, hogy ne öltözködjenek módjukon túl. . .

Az ég esatornái éppen akkor nyíltak meg, a midőn a vonat a rákospalota-ujpesti pályaudvarba robogott be s gróf *Csáky Károly* megyés püspök *Jung Antal* felszentelt püspöknek, *Balázs* oldalkanonoknak s püspöki udvarnak kíséretében a vasuti kocsiból kiszállott.

A fogadására megjelent községi hatóságoknak, s a római katb. egyháztanácsnak tagjai esernyők alatt s futva voltak kénytelenek ő méltóságával az első-osztályu szűk váróterembe menekülni, ahol *Zsoldos* János főjegyző a község nevében rövid de tartalmas beszéddel, melegen üdvözölte gróf *Csáky Károly* püspököt, mire ő méltósága megköszönte a szívélyes fogadtatást s kijelenté, hogy „ha oly szeretettel fogadják őt mint a mily szeretettel ő jött Ujpestre: akkor az isten áldása fogja kísérni mai hivatalos ténykedését, a bérmlás szentségének kiosztását.”

A lelkes éljenzés, mely e szavakra kitört az ajkakon nem riasztá el a konok, vízterhes felhőt s a püspök kísérete s a fogadására megjelent községi előkelőségek zuhogó esőben ültek a kocsikba s kísérték a magas vendéget a plébániára, a honnan rövid pihenés után ismét csak kocsin volt kénytelen a templomba menni, a hol a szentmise és szóneklat után a bérmlás szentségét körülbelül 800 bérmlándónak osztotta ki.

Bérmlás után: 1. A római katolikus egyháznak (szónok: *Wüstner* Henrik.) 2. Az evangélikus református egyháznak (szónok: *Mády* Lajos.) 3. Az ág. hitv. evangélikus egyháznak (szónok: *Geduly* Lajos lelkész.) 4. Az izraelita hitközségnek (szónok: dr. *Wendländer* főrabbi.) 5. A rákospalotai róm. kath. egyháznak (szónok: *Chobot* plébános.) 6. Ujpest község előljáróságának (szónok: *Zsoldos* János főjegyző.) 7. Az államrendőrség ujpesti kerületi kapitányságának (szónok: *Kolozsváry* Gyula.) 8. Az ujpesti polgári és elemi iskolai tantestületnek (szónok: *Tóth* József tanfelügyelő.) 9. Az ujpesti zeneegyesületnek (szónok: Dr. *Nádaskay* Béla.) 10. A katolikus nővédő egyesületnek (szónok: *Wüstner* Henrikné.) 11. A Szent-Erzsébet egyesületnek (szónok: *Leskö* József segédlelkész.) 12. Az ujpesti ipertestületnek (szónok: *Póhl* Károly ipart. titkár.) 13. A katolikus legényegyletnek (szónok: *Wüstner* Henrik.) 14. A katolikus körnek (szónok: *Molnár* Vilmos.) 15. Az ujpesti tűzoltóknak — (szónok: *Schöber* Károly tűzoltó parancsnok) tisztelgőküldöttségét fogadta a plébánián s minden küldöttségnek a legszívélyesebben válaszolt a Szent-Erzsébet egyesület hölgyeinek pedig igen szép összeget is adott át az egylet éljéljaira.

Fogadás után diszebed volt az egyház tanástermében.

A gazdagon diszitett patkóalaku asztalfőn gróf *Csáky Károly* püspök, jobboldalán *Benitzky* Lajos alispán, *Wolfner* Tivadar országgyűlési képviselő, — baloldalán pedig *Jung* József püspök, *Tóth* József kir. tanácsos tanfelügyelő s az asztal szárnyakon pedig a püspöki udvar papjai, a meghívott vendégek, mintegy százan foglaltak helyet

A diszebed menüje a következő volt:

Potage à l'Oglio
Poisson Fogas et Tok
à la sauce Tartar.
Chevreuil, Lièvre
Airelle rouge.
Dindon, Chapon styrien, oie
Compote
Parfaits diversés.
Gâteaux melés.
Fromages diversés.
Café noir

Vins vieux

Csömöri, batlacsónyi,
Tokaji, visontai.

A diszebéd alatt — habár a szokásos pohárköszöntők gróf Csáky Károly püspök kívánságára elmaradtak — igen kedélyes hangulat uralkodott s maga a főpásztor is vidáman társalgott Beniczky alispánnal Wolfner Tivadar képviselővel s többekkel, kik közelében ültek.

Csemege után visszavonult a püspök s délután ötötől órákor, közvetlen környezetének kijelentése szerint, a legjobb benyomással, elhagyta községünket s szék helyére utazott. Mi ujpesztiek pedig egy szép egyházi ünnepélynek az emlékével tértünk vissza otthonunkba.

H I R E K.

— **A vármegye közgyűlése.** Pestvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 13-án tartotta meg évnegyedes közgyűlését Beniczky Ferencz főispán elnöklésével. Az alispán jelentésének felolvasása után a közgyűlés Fazekas Agoston indítványára esatlakozott Pozsonyvármegye átiratához s kimondta, hogy a nemzeti törvény, minden mással való tekintet nélkül, magyar nemzeti szellemben módosítandó. Egy speciális esetből kifolyólag a közgyűlés kimondta, hogy a községi jegyzői állás valamely takarékpénztárnál elfoglalt állással nem összehajthatatlan. (Ezt a közgyűlési határozatot talán jó lesz Ujpesten is emlékeztetve vélni. Szerk.)

— **Beniczky Lajos alispán jubileuma.** A vármegye tisztviselői s törvényhatósági bizottsági tagjai f. é. október hó 13-án értekezletet tartottak abból a célból, hogy megállapítsák a Beniczky Lajos alispán 25 éves szolgálati jubileumának ünnepi programját. Az értekezleten elhatározták, hogy az ünnepet 1903. január hónapjára első évnegyedes rendes közgyűléskor tartják meg s a részletek megállapítására egy szűkebb körű bizottságot küldöttek ki.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A községi képviselőtestület f. évi október hó 16-án d. u. 3 órákor rendkívüli képviselőtestületi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. M. kir. vallás és közoktatási miniszterium 3397 902. számú rendelete a községi óvodák államosítása tárgyában. 2. Pestmegyei alispán ur 22469 902. sz. rendelete a piacrendészeti szabályrendelet módosítása tárgyában. 3. Vármegyei tanfelügyelő ur 339 902. sz. átirata a villamgyár környékén felállítandó iskolához szükséges telek beszerzése iránt. 4. Járási főszolgabíró ur 7801 902 sz. rendelete Balázs Ferencz nének bódéjának eltávolítása tárgyában. 5. Ugyanannak 7791 902. sz. rendelete Lagler Ferencz piacrendészeti panasza tárgyában. 6. Előjárósági előterjesztés a községi választók névjegyzékének összeállítására tárgyában. 7. Ugyanannak előterjesztése tévesen kivett községi közmunka törlése tárgyában. 8. Ugyanannak előterjesztése a községi közmunka költségvetés egyes ezimeinél előforduló túlkiadás fedezésére vonatkozólag. 9. Paloczky István községi pótadójának törlése. 10. Stelkó Antal és Gyula és Endre Jakab illetőségének tárgyalása. 11. Sellinger Lipót és Adolf, valamint Jirusch János kérelme községi kötelekbe leendő felvétel iránt. 12. Dr. Hédervári Soma önálló indítványa a temető jobb kihasználása tárgyában. 13. Illek Vince önálló indítványa Hunyadi Károly segélyezése iránt. 14. Polnik Ferencz és tsai kérelme a Löwy-uteza egy részének más elneveztetése iránt. 15. A tél-utezai háztulajdonosok kérelme ezen uteza egy részének esatornázása iránt. 16. A róm. kath. és ág. ev. lelkészek kérelme a templomokhoz vezető utazók kiköveztetése iránt. 17. Karikás Lajosné ajánlata a községi vendéglő bérletére vonatkozólag. 18. Tarján K. ajánlata a községi mérleg kibérlésére vonatkozólag. 19. A magyar ált. takarékpénztár felszólítása Roheim Nátán által átengedélyezett 24.000 K kifizetése iránt. 20. A Hazai Aszfaltipar r. t. kérelme a vele megkötött vállalati szerződés 9. pontja 3. bekezdésének feloldása iránt. 21. özv. Meister Johanna kérelme járdaköltség tartozásának elengedése iránt. 22. A községi napidíjasok kérelme a téli hóna-

pokra segély megszavazása iránt. 23. Hyros Györgyné és Pajtás Sándorné születésnői oklevelének kihirdetése.

— **Az ujpesti közjegyző.** Az igazságügy-miniszter Jakab Géza kiskőrösi közjegyzőt Ujpestre helyezte át. Sándorházi és nagyváradai Jakab Géza 1848. október 15-én született Gyöngyösön. Jogi tanulmányait Egerben és Budapesten végezte; 1871-ben ügyvédi oklevelet nyert s a rá következő évben a szolnoki törvényszék jegyzője lett. Ezen állásról lemondva ügyvédi irodát nyitott Gyöngyösön s az 1884-ik évi országgyűlési képviseléválasztások alkalmával ellenzéki programmal képviselőjelöltként lépett fel, de gróf Batthyányval szemben kissebbségben maradt. 1885-ben Budapestre jött kir. közjegyző-helyettesnek s itt működött egész 1894-ig, amidőn Kiskőrösre kir. közjegyzőnek neveztetett ki. Jakab Géza az országos közjegyző-egyletnek s a budapesti közjegyzői kamarának választmányi tagja, valamint a megyebizottságnak is tagja. Kiskőrösön előkelő műveltségénél, tapintatos és szívélyes modoránál fogva köztisztviselőben s közbeesülésben állott s meg vagyunk győződve, hogy Ujpest társadalmát is rövid idő alatt meg fog a hódítani.

— **Az ujközszégház utófelülvizsgálata.** A vármegye alispánja Ujpest új közszégházának utófelülvizsgálatát f. é. október hó 16-án d. e. 9 órára tűzte ki s az utófelülvizsgálat megejtésével az államépítészeti hivatal bizta meg.

— **Helyiség változás.** Az „Ujpesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre” helyiségét a Ferencz József-téri iskola külön termébe helyezte át a hol Friedrich Vendel igazgató készséggel adott hajlékot a derék körnek.

— **Áthelyezés.** A király dr. Berger Rezső ujpesti járásbírói albírónak a budapesti VIII—X. kerületi járásbíróshoz eddigi minőségben leendő áthelyezését megengedte.

— **Az ujpesti Kossuth-szobor bizottság** f. évi október hó 19-én vasárnap délután 4 órákor a községház dísztermében értekezletet tart. Tárgy: a gyűjtés módzatainak és a karácsonyi kézi-munkakiállítás és vásár rendezésének megbeszélése.

— **Az ujpesti ipartestület.** f. hó 9-én tartotta rendes havi ülését, melyen Pohl Károly titkár jelentését olvasta föl. E szerint szeptember havi ügyforgalom a következő volt: munkaviszony 855 esetben fordult elő, ebből iparos segéd 542, iparos segéd munkába lépett 227, abból kilépett 315, munkakönyv kiadott 82, ideiglenes igazolvány 51, tanonez szerződöttetett 43, felszabadult 21, panasz beadott 37.

— **Halálozás.** Kossuth Lajosnak hazafias érdemekben is gazdag nővére özv. Rutkay Józsefné szül. Kossuth Lajza f. é. október hó 13-án 87 éves korában jobblétre szenderült. Az ujpesti Kossuth nőegyesület a mely zászlóanyját tisztelte az elhunytban, külön gyászlapot adott ki s emlékére gyász-ünnepélyt rendez.

— **Labdarugás Ujpesten.** A Bpesti tornacub 3. csapata október 12-én mérkőzött a Rákospalotai football-club II. csapatával, utóbbiak pályáján (Ujpest Kossuth-uteza) A játék igen szép tempóban folyt le és mindkét csapat ügyesen működött, úgy, hogy a mérkőzés mindvégig érdekes volt és teljesen megfelelt másodrangú csapatok küzdelmének. Eredmény 3—2 volt a Rákospalotaiak javára, a bírói tisztet pedig Nemes O. a Rákospalotaiak kapitánya töltötte be, mindkét csapat teljes megelégedésére.

— **Az ujpesti ipartestületi betegsegélyző pénztár** igazgatóságának munkástagjai népes taggyűlést tartottak f. hó 13-án este 7 órákor a községház tanácstermében. A gyűlés viharos tanácskozás után elhatározta, hogy küldöttséget meneszt a kereskedelem-ügyi miniszterhez azon felelősséggel, hogy az ujpesti ipartestületi betegsegélyző pénztár alapszabály ellenes választását semmisítse meg.

— **A község előjárósága** f. hó 15-én délután 3 órákor ülést tartott, amelyen a mai közgyűlés tárgysorozatának az anyagát készítette elő.

— **Az ujpesti zárórák.** A vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 14-én tartott folytatódólagos közgyűlésén az ujpesti zárórákkal is foglalkozott s azokat a keresz-
mákra és vendéglőkre nézve éjjeli 12 órában,

a kávéházakra nézve pedig éjjel utáni 1 órában állapította meg. Helyben hagyta továbbá a husvágási szabályrendeletet s elutasította Polifka és társainak az aszfaltjárda ügyben beadott felelősségét.

— **A kövilágítási bizottság** f. hó 15-én d. u. 5 órákor Mady Lajos elnöke alatt ülést tartott, melyen megállapította az irányelveket, a bizottsági előmunkálathoz szükséges eszközöket s a városokat, amelyekről a kövilágításra vonatkozó információk beszerzendők.

— **Az ujpesti cipészszövetkezet** f. évi október hó 23-án társas-vaesorával ünnepelte meg egy évi fennállásának az évfordulóját. A szövetkezeti tagok oly nagyszámban jelentek meg, hogy a Karikás-féle vendéglőnek teljesen megtöltötték a nagy termét. A szövetkezet elnöke Seer István örömmel üdvözölte a vendégeket s a megjelent tagokat és azon reményének adott kifejezést, hogy jövőben azokat is itt fogja látni akik még idegenkednek a szövetkezet-től. A vaesora folyamán Endre János a szövetkezet felügyelő-bizottságának elnöke pohárköszöntőjében hálással megemlékezett azokról, kiknek a szövetkezet létrejötté körül a legtöbb érdemük van s Wolfner Tivadar országgyűlési képviselőt, Zsoldos János főjegyzőt s lapunk szerkesztőjét Brankovics Györgyöt éltette. Seer elnök visszaemlékezve a szövetkezet első közgyűléseire kiemelte hogy lapunk szerkesztője nem csak elsőként sürgette a cipészszövetkezet létesítését lapjában, hanem a közgyűlési viharokat is lecsendesítette s a szövetkezetet a felbomlástól megmentette, miért is újra őt éltette. Brankovics György az összejövetelre s az egyetértésre emelte poharát majd a szövetkezet elnökét, alelnökét, a felügyelőbizottság elnökét s a szövetkezet ügyészét éltette. Csepreghy Pál a szövetkezet tagjaira, Endre János az igazgatóságra, Seer István Endre Jánosra, Mártonffy Imre a szövetkezet tagjainak leghűbb szövetségeseire az iparos hölgyekre üritette poharát, mely utóbbi felköszöntőre Tresz Károlyné válaszlótt igen szépen és ügyesen. A kedélyes társaság hajnali egy óráig maradt együtt s mindenki azzal bucsuzott el: „Viszontlátásra mához egy évre!” A társas-vaesora ügyes rendezése Vukics József érdeme.

— **Halálos összeütközés.** Egy igáskoeci, melynek lovai megbokrosodtak nagy szerencsétlenséget idézett elő f. hó 14-én este fél hét órákor a Külső váci uton a Fairbanks gyártelep közelében. A rohano lovak a sinekre fordultak s neki iramodtak az Ujpest felé haladó 208. számú villamos kocsinak. A lovak a villamos kocsit alá kerültek az igáskoeci hatalmas rudja pedig bedöntötte a villamos melső oldalát s a kocsivezető mellett álló Laszkovics Sándor villamos vasuti géplakatost valósággal odatűzte a peron menyezetére, úgy hogy szörnyet halt. Megsebesült még egy rendőr, két napszamos asszony s maga a kocsivezető is, de ezek sérülései könnyű természetűek. Az összeütközés oly nagy rémülete idézett elő, hogy a villamos kocsin levő urinők közül többen elájultak. A villamos közlekedés, az összeütközés következtében három óráig szünetelt. Az igáskoeci kocsisát Sütő György kocsist, aki nem ült üres liszt szállító kocsián, hanem mellette haladt, a rendőrség letartóztatta.

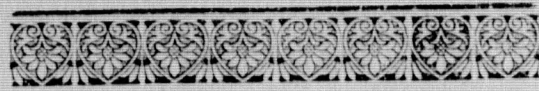
— **Téli idény a Margitszigeten.** Az ideg és szívbetegeket a vérszegények s diabetikus gyógykezelésre igényt tartókat a csuzos, köszvényes bántalmakban szenvedőket értesítjük, hogy nem szükséges sem Kaltenleutgebenbe, se más hasonló külföldi gyógyhelyre menniök, mert október 1-én a Margitszigeten is megnyílt immár a téli fűrdő idény, amely Május 1-ig tart. A Margitsziget enyhébb hőmérséklete, pesti oldalának szélmentessége, tiszta, üde levegője dus növényzete páratlanul nagyszámban lévő gyógytényezői, a táplálkozást, a vérkeringést s az anyagcsereét előmozdító téli sport s téli kert kellemességei egytől-egyig kellő biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a téli gyógykezelés sikere el nem maradhat. A szobák árszabálya a téli idény alatt más gyógyfürdőkhez képest rendkívül olcsó. Egy kis szoba például az egész 7 hónapos téli idényre 250 K. s egy nagy szoba 340 K. míg hetenként az első 11 K. 80 fill. a második 18 K. 80 fill. Az ellátás pedig négyszeri étkezéssel naponként csak 5 K. A közlekedés a Margit hidon át történik.

KARIKÁS

nagyvendéglős tudatja a n. é. közönséggel, hogy október hó elsejétől elismert jó magyar főztét, úgy a helyiségben, mint házhoz jutányos havi bérlet fizetés mellett is kiszolgáltatja.

*****

Arpád-ut 4. sz. házban
üzlethelyiségek lakással s
még kisebb-nagyobb lakások
azonnal is kiadók.

Rendőrtisztviselő

külön bejárati butorozott szobát keres. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők.

Francia tanfolyam
leányoknak
havi 4 korona.

Angol órák.
UJPESTEN.

József-utca 30., I. em., ajtó 22.

Hirdetések és nyit-
terek jutányos áron felvé-
tetnek.

1000.000

KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Kiváló szerencse

Török-nél.

Nagyon sokan szeren-
csések lettek általunk.

JEGYZÉKE az
55.000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:
1.000.000 korona.

Korona

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltának és készpénzben fizelendők.

1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
2	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	50000
1	" "	40000
3	" "	30000
3	" "	25000
3	" "	20000
3	" "	15000
36	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
437	" "	2000
503	" "	1000
1528	" "	500
140	" "	300
34450	" "	200
4550	" "	170
4550	" "	130
100	" "	100
4350	" "	80
3350	" "	40

55.000 nyer. és jut. kor. összegben **14.459.000**

Kilencz millió koronánál többet nyertek nálunk
nagyrebecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztályosors-
játékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110.000 sorsjegy 55.000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek
fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459.000** koronát
egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet,**
alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a kö-
vetkezők:

egy nyolczad (1/8) frt.	— 75 vagyis 1.50 korona.
egy negyed (1/4) " "	1.50 " 3.— " "
egy fél (1/2) " "	3.— " 6.— " "
egy egész (1) " "	6.— " 12.— " "

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében
küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal,
de legkésőbb

f. é. október hó 19-ig

bizalommal hozzánk küldeni

Török A. és Tsa bankháza

Budapest.

Hazánk legnagyobb sorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztályosorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI. Teréz-körut 46 a.

Fiokok: 1. Váci-körut 4.

2. Múzeum-körut 11.

3. Erzsébet-körut 54.

Török A. és Tarsa bankháza Budapest.

Rendelőlevél levágandó.

Kérek részemre ... I. oszt. m. kir. szab. osztályosorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ... korona összegben {
utánvételezni kérem
postautaloánnyal küldöm
mellékelem bankjegyekben (bélyegekből) } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: